

Raadsvergadering	
Onderwerp	Toekomst lijn 3
Registratienummer	2025.03198
Collegevergadering	15 september 2025
Portefeuillehouder	Wethouder Aarts
Afdeling	Ruimte
Team	Mobiliteit
Behandelend ambtenaar	BJC Löenis 043-350 4514 Bjorn.Loenis@maastricht.nl
Bijlagen	Bijlage 1 RIB Toekomst Lijn 3 d.d. 18-8-2025 Bijlage 2 Overzicht routes lijn 3 Bijlage 3 RIB Update Toekomst lijn 3
Ter inzage in raadsportefeuille	-

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Op 24 augustus jl. is de nieuwe dienstregeling van Arriva in gegaan, welke een nieuwe route betekent voor lijn 3. Ondanks een verzoek van het college is het behoud van de voormalige route, via de Boschstraat-Maagdendries, van lijn 3 geen optie voor de provincie Limburg en Arriva. De provincie heeft een tegenvoorstel gedaan: het herstel van de oude route van lijn 3 over het Vrijthof. Bij een gemeentelijk akkoord gaat lijn 3 per 4 januari 2026 over het Vrijthof rijden. Met deze keuze is er weer een rechtstreekse bediening vanuit de wijken gelegen aan lijn 3 met de binnenstad. Met deze keuze wordt het aantal bussen over het Vrijthof vergroot (van 4 naar 8 bussen per uur), wat gevolgen heeft voor de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid van de binnenstad. Vandaar dat het college wil peilen hoe de raad tegen deze keuze aankijkt.

Peilpunt

1. Route lijn 3 toestaan op het Vrijthof

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Op 24 augustus jl. heeft Arriva de dienstregeling gewijzigd. In de nieuwe dienstregeling is de route van buslijn 3 gewijzigd, dit tot ongenoegen van bewoners en belanghebbenden. De gemeente heeft gedeputeerde J.J.M. Kuntzelaers verzocht om de beoogde wijziging terug te draaien. Over dit proces bent u reeds eerder geïnformeerd door de raadsinformatiebrief d.d. 18-08-2025, zie bijlage 1.

De provincie heeft het verzoek van de gemeente afgewezen, het behoud van de voormalige route van lijn 3, via de OV-as, is daarmee geen optie voor de provincie en Arriva. De provincie heeft de gemeente een tegenvoorstel gedaan, namelijk het herstellen van de oude route van lijn 3 over het Vrijthof. De route van de oude, huidige en nieuwe lijn 3 zijn weergegeven in bijlage 2.

De keuze om het aantal bussen over het Vrijthof te vergroten (van 4 naar 8 bussen per uur) is een keuze die gevolgen heeft voor de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid van de binnenstad. Vandaar dat we deze keuze bij u willen peilen.

In het verleden zijn eerdere raadsbesluiten genomen omtrent lijn 3:

- In 2014 heeft de gemeenteraad de provincie Limburg verzocht om de bussen over het Vrijthof te behouden. In de concept OV-concessie 2016-2031 van de provincie waren geen bussen over het Vrijthof opgenomen. Op verzoek van de gemeenteraad is dit aangepast waardoor lijn 3 over Vrijthof is blijven rijden.
- In oktober 2020 heeft de gemeenteraad de (huidige) Omgevingsvisie 2040 vastgesteld. Hierin is een onderzoek aangekondigd naar mogelijke wijzigingen in de binnenstadroutes (Grote Gracht, Vrijthof, Pietersestraat en Bredestraat). Dit in verband met prioriteit voor lopen en fietsen in de binnenstad en ter verbetering van de verkeersveiligheid (met name Markt, Grote Gracht en Helmstraat). Ten tijden van vaststellen van de huidige omgevingsvisie was lijn 3 één van de binnenstadroutes en zou worden meegenomen in het genoemde onderzoek. In de Omgevingsvisie is geen besluit genomen, enkel de aankondiging van een onderzoek naar toekomstbestendige binnenstadroutes. Deze studie is nog niet afgerond en wordt momenteel uitgevoerd. De oorspronkelijke planning was om eind 2025 een toekomstbeeld voor te leggen voor de OV-bediening van het centrum. Dit onderzoek is voorlopig on hold gezet i.v.m. de ontwikkelingen rondom lijn 3. Nadat duidelijkheid is geschept over de toekomst van lijn 3 wordt het plan van aanpak voor deze studie herzien en waar nodig aangepast. Een dergelijk onderzoek is nog altijd wenselijk en helpt de gemeente bij het aanleveren van input voor de nieuwe OV-concessie van de provincie.

De Omgevingsvisie werd in oktober 2020 vastgesteld. Conform de dienstregeling reden op dat moment vijf buslijnen over het Vrijthof, lijn 3, 4, 7, 9 en 48. In de praktijk reden de vijf lijnen niet via het Vrijthof maar over de singels. Dit vanwege de corona-pandemie en de daarop volgende landelijke afstandsregels en de tijdelijke terrasuitbreiding op het Vrijthof.

Bij de ingang van de nieuwe dienstregeling op 12 december 2021 heeft Arriva, op eigen initiatief besloten om het aantal routes door de binnenstad te herzien. Lijn 3 is toen, verlegd van het Vrijthof naar de singels.

Per 24 augustus jl. heeft lijn 3 een nieuwe route gekregen, via de Prins Bisschopsingel en Avenue Céramique.

Het raadsbesluit uit 2024 omtrent het omklappen van de OV-as staat los van de binnenstadroutes.

2. Gewenste situatie.

Een uitspraak van de raad over de toekomstige route van lijn 3, waarbij een afweging wordt gemaakt tussen bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid. Gaat de voorkeur uit naar een route over het Vrijthof of via de Prins Bisschopsingel en Avenue Céramique?

3. Argumenten.

Voordelen:

- 1.1. De route over het Vrijthof zorgt voor een directe verbinding (zonder overstap) tussen de wijken Wolder, Campagne, Biesland, Wyckerpoort, Nazareth en de binnenstad. Daarmee is het voor ouderen en mensen die slecht ter been zijn gemakkelijk(er) om naar de binnenstad te reizen.
- 1.2. De gemeente is benaderd door meerdere buurtnetwerken en belanghebbenden, welke voorstander zijn voor de route over het Vrijthof. Een overstap is voor ouderen een groot obstakel waardoor de zelfstandigheid wordt ingeperkt. Hierdoor neemt de isolatie van ouderen toe.

Nadelen:

- 1.3. Op de route Markt, Grote Gracht, Helmstraat staat de verkeersveiligheid onder druk. Een verdubbeling van het aantal bussen, van 4 naar 8 per uur, op deze route zet de verkeersveiligheid alleen maar verder onder druk. De gemeente ontvangt met enige regelmaat signalen over de verkeersveiligheid op deze route.
- 1.4. In de Omgevingsvisie 2040 is de ambitie opgenomen om meer prioriteit te geven aan lopen en fietsen in de binnenstad en meer ruimte te creëren voor verblijven in de binnenstad. Een toename van het aantal bussen betekent meer interacties tussen bus en langzaam verkeer.
- 1.5. Ongeveer 85 à 90 dagen per jaar is deze route niet beschikbaar vanwege evenementen op het Vrijthof en/of Markt.
- 1.6. Uit een analyse van reizigersbewegingen is gebleken dat de meeste reizigers het station als bestemming hebben. De route via het Vrijthof is een minder betrouwbare route.
- 1.7. De gemeente krijgt regelmatig meldingen vanuit de omgeving (weggebruikers, bewoners, raadsleden) over onveilige verkeerssituatie op de route Markt, Grote Gracht, Vrijthof. De ondernemers aan het Vrijthof hebben zich recent nog negatief uit gelaten in de media over het voorstel.

4. Alternatieven.

Indien het college niet akkoord gaat met de route over het Vrijthof dan blijft lijn 3 de route rijden via de Prins Bisschopsingel en de Avenue Céramique, zoals lijn 3 sinds 24 augustus jl. rijdt.

Voordelen:

- 1.1. Vanuit een vervoerskundig perspectief is er begrip voor deze route. De beschikbare middelen (aantal dienstregelkilometers en aantal bussen) worden efficiënt ingezet en daarmee worden stadsbreed meer reizigers vervoerd.
- 1.2. De meeste reizigers hebben het station als eindbestemming. Voor hen is deze route sneller en meer betrouwbaar.
- 1.3. Deze route ondervindt geen last van evenementen in de binnenstad.
- 1.4. Deze route loopt over wegen die zijn ingericht voor busverkeer en leidt daarmee niet tot een verslechtering van de verkeersveiligheid in het centrum.
- 1.5. De keuze voor deze route is gebaseerd op het aantal reizigers. Het aantal reizigers is doorgaans leidend bij de beantwoording van vragen en wensen uit andere buurten. Hiermee wordt een zelfde lijn aangehouden.

Nadelen:

1.6. Het nadeel is dat reizigers richting het centrum verder dienen te lopen of moeten overstappen.

1.7. De reisafstand naar het centrum neemt lichtelijk toe en daarmee nemen ook de reistijd en de kosten lichtelijk toe.

5. Financiën.

In het geval dat lijn 3 via de Prins Bisschopsingel en Avenue Céramique gaat rijden, zijn er geen financiële consequenties voor de gemeente. Arriva heeft tot op heden niet vermeld dat er sprake is van extra kosten wanneer lijn 3 naar het Vrijthof wordt verlegd.

6. Vervolg.

De besluitvorming ligt bij het college. Bij het nemen van het besluit volgt het college het resultaat van de peiling en neemt de mening van de raad over. De mening van de raad is daarmee bepalend voor het te nemen besluit.

Over dit besluit wordt u officieel geïnformeerd. Daarnaast worden de provincie, bewoners en overige belanghebbenden geïnformeerd over het besluit.

Wanneer het college akkoord gaat met het voorstel om lijn 3 over het Vrijthof te laten rijden, dan kan deze wijziging ingaan per 4 januari (einde kerstvakantie).

7. Participatie

Bij het protest rondom lijn 3 heeft een overleg plaats gevonden met bewoners en belanghebbenden. De binnengekomen reacties van bewoners, belanghebbenden, raadsleden, Arriva en provincie zijn meegenomen in dit peilingvoorstel.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

G.J.C. Kusters

De Burgemeester,

W.A.G. Hillenaar